

De leden van de gemeenteraad

Bijlage(n) : geen

Verzenddatum : 11 juni 2024

Onderwerp : Beantwoording schriftelijke vragen over de brief van het college inzake kosten tijdelijke huisvesting statushouders in hotel Akersloot door het COA.

Geachte raad,

Op 29 mei 2024 heeft de fractie van GroenLinks schriftelijke vragen gesteld over de brief van het college dd. 23 mei 2024 inzake kosten tijdelijke huisvesting statushouders in hotel Akersloot door het COA. In de commissie Algemene Zaken van 4 juni 2024 heeft de fractie van de PvdA vragen gesteld over het zelfde onderwerp. Daarop is besloten dat deze vragen aan de lijst vragen van GroenLinks zouden worden toegevoegd. Met deze brief worden de vragen van zowel GroenLinks (onder A) als van de PvdA (onder B) beantwoord.

A. Vragen GroenLinks

Toelichting vraagstellers: Gesteld wordt dat het huisvesten van statushouders in hotel Van der Valk niet mag. Het COA geeft aan dat dat binnen de HAR-regeling wel degelijk mogelijk is.

Vraag 1. Is het college bekend met deze regeling voor het huisvesten van statushouders?

Antwoord: Ja.

Vraag 2. Zo ja, waarom is het college dan van mening dat huisvesting in het hotel niet geoorloofd is?

Antwoord: Het juridisch kader wordt gevormd door het bestemmingsplan en ter plaatse geldt een bestemming Horeca. Wij zijn van mening dat (tijdelijk) wonen binnen deze bestemming niet toegestaan is. Het blijkt dat deze situatie zich langer voordoet dan eerder is aangekondigd. In bijvoorbeeld deze uitspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2011:BR4652) blijkt dat het gebruik van een hotel door het COA voor Tijdelijke Noodvoorziening Vreemdelingen in strijd is met het bestemmingsplan.

Toelichting vraagstellers: Het gaat bij het plaatsen van statushouders in het hotel om statushouders die deels zijn toegewezen aan de gemeente Castricum en dus onze verantwoordelijkheid zijn, maar waarvoor we geen woonruimte beschikbaar stellen.

Vraag 3. Kan het college aangeven waarom deze vorm van huisvesting desalniettemin 'onwenselijk' is?

Antwoord: Volgens ons is het verblijf in strijd met het bestemmingsplan. In de brief van 23 mei 2024 is toegelicht waarom het college tevens van mening is dat het vanuit economische perspectief onwenselijk is en niet wil afwijken van het bestemmingsplan.

Toelichting vraagstellers: Het college stelt dat de gemeente toeristenbelasting misloopt en dat de statushouders kamers bezet houden die anders door toeristen worden gebruikt. Dat is alleen maar het geval als de statushouders (niet toeristenbelastingplichtig) werkelijk kamers bezet houden die anders door toeristen (wel toeristenbelastingplichtig) worden bezet, maar iedereen weet dat een hotel niet doorlopend voor de volle capaciteit bezet is. Als de statushouders alleen kamers bezet houden die doorgaans toch al niet bezet zijn, wordt aan de gemeente geen belasting onthouden die anders wel wordt geïnd, maar gaat het om potentiële inkomsten die naar alle waarschijnlijkheid in een andere situatie ook niet zouden worden geïnd. Voor het beeld: het Van de Valkhotel telt 210 kamers. 40 daarvan zijn door het COA gereserveerd. Dat is slechts 19% van het totaal.

Vraag 4. Hoe is de gemiddelde bezettingsgraad van hotel Van der Valk door het jaar heen?

Antwoord: Het hotel heeft 210 kamers. Uit navraag bij hotel Van der Valk blijkt dat de gemiddelde bezettingsgraad in het voor- en naseizoen 80 % – 85 % is, in de vakantieperiodes zijn vrijwel alle hotelkamers volgeboekt.

Vraag 5. Hoe hoog is de bezettingsgraad specifiek in het voor- en hoogseizoen?

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 6. Hoeveel procent van de 40 beschikbare kamers wordt werkelijk door statushouders bezet?

Antwoord: 100%, alle 40 kamers.

Toelichting vraagstellers: Voorts zegt het college dat de kamers die door statushouders worden bezet onttrokken worden aan de toeristische markt. Ook dat is alleen maar zo als de bezetting van het hotel altijd volledig is en er dus nu boekingen door toeristen niet kunnen worden gemaakt. Het college stelt daarnaast dat lokale ondernemers inkomsten mislopen doordat er geen toeristen worden gehuisvest in hotel Van der Valk.

Vraag 7. Wordt de huisvesting van de statushouders in hotel Van der Valk betaald door het COA?

Antwoord: Ja, zowel het verblijf als drie maaltijden per dag.

Vraag 8. Is de eigenaar/uitbater van hotel Van der Valk geen lokale ondernemer?

Antwoord: Het is een landelijk opererende horecaondernemer met lokale binding.

Vraag 9. Is het college zich ervan bewust dat lokale ondernemers niet allemaal in de horeca werkzaam zijn?

Antwoord: Ja, de lokale ondernemers betreffen ook fietsverhuurders, bioscopen, musea, kanoverhuurders, winkels, ijssalons, etc.

Vraag 10. Is het college ermee bekend dat statushouders een inkomen meebrengen?

Antwoord: De statushouders die nu in hotel Van der Valk Akersloot verblijven, krijgen van het COA een toelage.

Vraag 11. Rekent het college uitgaven in (kleding)winkels, bij kappers, bakkers, etc. door statushouders niet tot inkomsten voor lokale ondernemers.

Antwoord: Wij denken dat de bestedingen minder zijn dan die van toeristen en zakelijke reizigers.

Vraag 12. En kan het college tot slot aantonen dat de toeristen die doorgaans in hotel Van der Valk verblijven van het type zijn dat echt vakantie viert in de gemeente en veelvuldig de horeca in de kernen frequenteert?

Antwoord: Op basis van onze inschatting gaan personen die overnachten bij hotel Van der Valk niet uitsluitend lunchen en dineren bij Van der Valk. Uit signalen van overige horecabedrijven in de regio blijkt dat zij regelmatig klanten hebben die overnachten bij Van der Valk.

Toelichting vraagstellers: Als de statushouders kamers bezet houden boven de gemiddelde bezettingsgraad van het hotel, zou het zelfs zo kunnen zijn dat statushouders de lokale ondernemers extra inkomsten opleveren in plaats van kosten.

Vraag 13. Ziet het college die conclusie zelf ook?

Antwoord: Volgens ons verblijven statushouders veel in de accommodatie zelf en bezoeken zij nauwelijks onze en de omliggende dorpen.

Toelichting vraagstellers: Het college citeert een artikel uit het Algemeen Dagblad over een onderzoek van een lokale afdeling van Koninklijke Horeca Nederland waaruit zou blijken dat de horecaondernemers in de gemeente Epe samen jaarlijks maar liefst 7 miljoen euro mislopen door de huisvesting van statushouders in hotels ter plaatse. Kennelijk is dat voor het college voldoende om een vergelijking te maken met de situatie in Castricum.

Vraag 14. Kan het college de raad het genoemde onderzoek ter hand stellen zodat de raad zelf kan beoordelen of het om een deugdelijk onderzoek gaat?

Antwoord: In Epe worden 276 mensen in hotels opgevangen, in Castricum 80. Volgens de lokale afdeling van Koninklijke Horeca Nederland (KHN) kost dat het dorp Epe 7 miljoen euro per jaar. In 2023 vonden in de gemeente Epe 600.000 overnachtingen plaats, ongeveer evenveel als in Castricum. Het college heeft via KHN de gevraagde toelichting opgevraagd.

Vraag 15. Is de gemeente Epe volgens het college vergelijkbaar met de gemeente Castricum, los van het toeristisch profiel? Zo ja, op welke manier?

Antwoord: De gemeente Epe is vergelijkbaar wat betreft aantal inwoners (Castricum: 36.369, Epe: 33.168), het aantal dorpen (Castricum: 3, Epe: 4), de ligging in de natuur, de demografische en sociale samenstelling van de bevolking en de gemiddelde WOZ-waarde (Castricum: 314.000 euro in 2019, Epe: 287.000 in 2019).

Vraag 16. Is de situatie rond het huisvesten van statushouders in hotels in Epe vergelijkbaar met het huisvesten van statushouders in hotel Van der Valk in Akersloot? Zo ja, op welke manier?

Antwoord: Zie het antwoord op de vragen 3, 7, 9, 12, 14 en 15.

Toelichting vraagstellers: Het college stelt dat er sprake is van 'schade' aan de economie/toeristische sector. Dat is wel een zeer vergaande stelling/conclusie.

Vraag 17. Hoe moet de raad die schade zien? Om wat voor schade gaat het?

Antwoord: Verblijfstoeristen en zakelijk reizigers besteden volgens ons juist ook geld in winkels en andere horecagelegenheden dan waar zij overnachten. Statushouders doen dat niet of nauwelijks.

Vraag 18. Gaat dat ook over het bezetten van kamers die misschien doorgaans niet bezet zijn?

Antwoord: Deze vraag geldt alleen voor het voor- en naseizoen. De toeristische sector rekent voor die maanden al met een lagere opbrengst. Een aantal aanbieders is dan zelfs gesloten. Het verschil wordt gemaakt in de vakantieperiodes. Dan zijn vrijwel alle kamers van hotel Van der Valk Akersloot bezet.

Vraag 19. En laat het college de inkomsten die statushouders met zich meebrengen ook hier achterwege?

Antwoord: Zie het antwoord op (onder meer) vraag 7.

Toelichting vraagstellers: In de brief stelt het college dat het mislopen van inkomsten staat naast 'financiële gevolgen voor de R&T-sector'.

Vraag 20. Wat zijn die financiële gevolgen dan als het niet om het mislopen van inkomsten gaat?

Antwoord: In de brief van het college heeft 'het mislopen van inkomsten' betrekking op de horeca en 'de financiële gevolgen voor de R&T-sector' op andere aanbieders van toeristische producten en diensten.

Vraag 21. Zijn de 'schade' en de 'financiële gevolgen' dus twee verschillende grootheden? Graag ontvangen we uitleg hierover.

Antwoord: Nee, zie de antwoorden op de vragen hierboven.

Toelichting vraagstellers: Het college noemt voorts de kosten voor uren die ambtenaren van de BUCH al dan niet op inhuurbasis maken voor het verwerken van ambtelijke zaken die gepaard gaan met de plaatsing van statushouders in hotel Van der Valk in Akersloot.

Vraag 22. Is het niet zo dat een deel van deze statushouders zijn toegewezen aan de gemeente Castricum?

Antwoord: Een deel van de statushouders die in hotel Van der Valk verblijven, is inderdaad toegewezen aan Castricum. Het college duidt in zijn eerdere brief hoe het proces van doorbelasting van uren en taken tussen de BUCH-werkorganisatie en de deelnemende gemeenten geregeld is.

Vraag 23. Is het dan ook niet zo dat er hoe dan ook werkzaamheden voortvloeien uit die toewijzing en dat er dus ambtelijk werk aan vastzit, voor welke huisvesting dan ook wordt gekozen?

Antwoord: Nee, het ambtelijke werk voor de gemeente gaat pas in gang op het moment dat de gemeente huisvesting aan een statushouder aanbiedt.

Vraag 24. Of wil het college aangeven dat het regelen van huisvesting van statushouders in een hotel door het COA de gemeente extra werkzaamheden oplevert?

Antwoord: Op dit moment niet.

Toelichting vraagstellers: Het college geeft voorts aan dat er een verschil is tussen werkzaamheden voor het huisvesten van statushouders in de gemeente en 'eigenlijke werkzaamheden'.

Vraag 25. Wil het college daarmee aangeven dat het huisvesten van statushouders (lees: deels gewoon nieuwe inwoners) niet tot de basiswerkzaamheden van het ambtelijk apparaat behoort?

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 24.

B. Vragen PvdA

Vraag 1. De derving voor Castricum zou € 10.000,- zijn benaderd. Kan dit bedrag onderbouwd worden?

Antwoord: 80 personen x 76 nachten (periode 16 maart – 31 mei) x 2,15 euro

Vraag 2. Er zou ook extra kosten gemaakt worden door de organisatie, omdat er door het COA statushouders in hotel Akersloot zijn ondergebracht. Kan dit onderbouwd worden, daar de verantwoordelijkheid voor deze statushouders bij het COA ligt? Afgezien van het feit dat 24 van die statushouders aan Castricum zijn toegewezen, maar hier nog geen huisvesting hebben gekregen.

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 22 van de fractie van GroenLinks.

Vraag 3. Er wordt een vergelijking gemaakt met de gemeente Epe, die €7 miljoen zou hebben gederfd, omdat hier in een hotel door het COA statushouders zijn geplaatst. Kan dit onderbouwd worden? Waarom is Epe, waar 276 statushouders in een hotel zitten vergelijkbaar met Castricum? Hoe wordt dit berekend?

Antwoord: Zie het antwoord op de vragen 14 en 15 van de fractie van GroenLinks.

Vraag 4. Er zouden gevolgen zijn voor de sector. Graag onderbouwing van deze uitspraak.

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 17 van de fractie van GroenLinks.

Vraag 5. Kan er een vergelijking aangeleverd worden van de gemiddelde bezettingsgraad van hotel Akersloot in de maanden februari t/m mei 2022-2023 en de bezettingsgraad over dezelfde maanden in 2024?

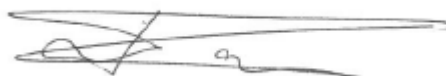
Antwoord: Zie het antwoord op vraag 4 van de fractie van GroenLinks.

Wij vertrouwen erop dat hiermee de vragen in voldoende mate zijn beantwoord.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,

Mevrouw drs. H.G.M. Bakker
secretaris

De heer B.A. Tap
burgemeester